

Лінгвокультурна компетентність майбутніх перекладачів китайської мови: сучасний стан сформованості

Моргун Олександра Олександрівна¹

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна

E-mail: morhun.alekssa@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2078-4450>

Researcher ID: ABD-2548-2021

Статтю зосереджено на дослідженні лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови, її структурних елементів і факторів формування. Проаналізовано та уточнено поняття «компетентність» у межах підготовки майбутніх перекладачів китайської мови в університетській освіті.

Зазначено, що лінгвокультурна компетентність входить до спектру основних компетентностей, які слід формувати і розвивати для повноцінного досягнення академічного успіху. Потлумачено педагогічний феномен «компетентність» як якісно-результативну інтегровану характеристику особистості, що ідентифікується наприкінці навчання через накопичені в процесі професійної підготовки знання, уміння і досвід та здатність їх використовувати в практичній діяльності. Доведено, що ключовим феноменом оцінки якості навчання є «критерій». У роботі визначаються критерії та показники оцінювання лінгвокультурної компетентності студентів, а також рівні сформованості цієї компетентності для китайської мови. Критерії оцінювання лінгвокультурної компетентності студентів асоційовано з мірою відбиття цілісності властивостей об'єкта, що забезпечує його існування; з мірилом оцінювання результату діяльності, зміст якого розкривається завдяки певних маркерів (показників); з ознакою, на підставі якої виробляється оцінка, що конкретизується в показниках та індикаторах. Продемонстровано структуру лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови. Представлено критерії і показники лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови: культурно-просвітницька компетенція (з показниками: філософсько-культурологічний, конфуціансько-орієнтований), літературно-художня компетенція (з показниками: фольклорно-етнографічний, лірико-прозаїчний), порівняльно-культурологічна компетенція (з показниками: освітньо-культурний, національно-культурний), професійно-комунікативна компетенція (з показниками: лінгво-комунікативний, перекладацько-діяльнісний). Детерміновано і специфіковано рівні сформованості лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови (високий, достатній, середній, низький).

Ключові слова: критерії, показники, компетентність, майбутні перекладачі китайської мови, лінгвокультурна компетентність, культурно-просвітницька компетенція, літературно-художня компетенція, порівняльно-культурологічна компетенція, професійно-комунікативна компетенція.

Вступ. Наразі проблемі розвитку компетентностей присвячено чимало праць. Компетентнісний підхід до навчання є одним з провідних підходів, що застосовується педагогами на всіх рівнях освіти. Міжнародна спільнота експертів визначають компетентності тими індикаторами, що дозволяють «виміряти» готовність випускників закладів освіти до швидкої адаптації до життя соціуму та активної участі в ньому: орієнтуватися та оперувати інформацією, стрімливо ухвалювати рішення, самовдосконалюватися протягом життя. Лінгвокультурна компетентність входить до спектру основних компетентностей, які слід формувати і розвивати для повноцінного досягнення академічного успіху. Саме тому в представленій статті вивчається поняття лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови як науково-методична проблема.

Вагомий внесок у розвиток педагогічного конструкту з питань розвитку і формування різних компетентностей зробили такі дослідники, як-от: І. Анненкова, А. Богуш, А. Василюк, К. Єлисеєв, В. Курило, З. Курлянд, О. Попова, М. Поташник, Т. Осіпова та інші. Науковці підкреслюють, що ключовим феноменом оцінки якості навчання є «критерій» (від лат. *critērium*, яке зводиться до грец.

¹ начальник відділу міжнародних зв'язків, асистент кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики, аспірант кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

χρητήριο – здатність розрізнення; засіб судження, мірило), який Міжнародна організація зі стандартизації (англ. International Organization for Standardization, ISO) визначає як: «міру відбиття цілісності властивостей об'єкта, що забезпечує його існування», О. Попова трактує як «мірило оцінювання результату діяльності, зміст якого розкривається завдяки певним маркерів (показників)» (Попова, 2016: 198). А. Василюк, М. Дей окреслюють, як «ознаку, на підставі якої виробляється оцінка, що конкретизується в показниках та індикаторах» (Василюк, Дей, 2016: 17).

Мета та завдання дослідження. З огляду на вищезазначене, *мета* статті полягає у визначенні рівнів сформованості лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови та специфікації критеріїв оцінювання рівнів сформованості лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови за складовими компетенціями.

Результати дослідження. Відтак, на платформі Державного закладу «Південноукраїнський національний університет імені К. Д. Ушинського» було проведено експериментальне навчання з формування лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови. На другому етапі констатувального зрізу на основі аналізу наукового фонду з теми дослідження було визначено критерії та їх показники (маркери) для встановлення рівнів сформованості лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови. Критерії та показники було скорельовано зі складовими компонентами (компетенціями) лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови.

Важливу роль в уточненні поняття «компетентність» відіграли представники Федерального статистичного департаменту Швейцарії та Національного центру освітньої статистики США й Канади (L. Salganik, D. Rychen, U. Moser, J. Konstant), які започаткували в 1999 році програму «Визначення та відбір компетентностей: теоретичні й концептуальні засади», у межах якої експерти з різних галузей зробили значну спробу систематизувати й узагальнити досвід багатьох країн та найкомпактніше визначили поняття «компетентність» (competency) як «здатність успішно задовольняти індивідуальні та соціальні потреби, діяти й виконувати поставлені завдання». До складників конкретної компетентності авторами було віднесено відповідні взаємопов'язані пізнавальні ставлення і практичні навички, цінності, емоції, поведінкові компоненти, знання і вміння, усе те, що можна мобілізувати для активної дії в конкретному контексті (Овчарук, 2004).

Звертаючись до закону України «Про вищу освіту», вбачаємо таке визначення поняття «компетентність» як «динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти» (закон України «Про вищу освіту», 2014).

Схоже трактування поняття «компетентність» закладено і в Національній рамці кваліфікацій, а саме, у постанові КМУ від 25.06.2020 «Про внесення змін у додаток до постанови КМУ від 23.11.2011 № 1341», в якій зазначено, що «компетентність – це комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, проводити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» (Національна рамка кваліфікацій, 2020).

Критеріями оцінювання рівнів сформованості лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови було визначено такі види компетенцій: *культурно-просвітницька, літературно-художня, порівняльно-культурологічна, професійно-комунікативна* з відповідними показниками. Опишемо їх.

Культурно-просвітницька компетенція з показниками:

- *філософсько-культурологічний* – обізнаність із основним змістом китайських фундаментальних філософських теорій і категорій (людина (男人), гуманність (人 / 仁), знання (知), добро (善), зло (恶), темне й світле начало (阴阳), заслуга / досягнення (功)), дія / вчинок (行); уміння диференціювати позитивну й негативну семантику китайських фундаментальних філософських категорій;

- *конфуціансько-орієнтований* – знання фундаменту конфуціанства (гуманність, повага до старших, любов до людей, почуття обов'язку, справедливість, скромність, стриманість) і ідеї «золотої середини»; уміння розпізнавати постулати школи Конфуція, що представлені в автентичних художніх текстах.

Літературно-художня компетенція з показниками:

- *фольклорно-етнографічний* – знання тематики, сюжету і характеристики героїв популярних народних китайських казок, легенд, міфів, притч, а також традицій, свят, вірувань та забобонів, що

представлені у фольклорних матеріалах і несуть у собі інформацію, пов'язану з історією та традиціями Китаю; *уміння* сприймати та інтерпретувати соціокультурну інформацію, вилучену з неадаптованих фольклорних текстів, декодувати імпліцитну інформацію, порівнювати сюжети китайських і українських фольклорних творів;

- *лірико-прозаїчний* – *знання* відомих китайських ліричних і прозаїчних творів різних епох становлення Піднебесної, їх сюжетних ліній, головних героїв; засобів виразності, національно-маркованої лексики, фразеологічних одиниць, мовних афоризмів та соціокультурної інформації в їх складі; інформації про авторів; *уміння* розуміти змістову, смислову й естетичну інформацію автентичних художніх творів, національно-марковану лексику та фразеологічні одиниці в їх складі, творчо переосмислювати та інтерпретувати прозаїчні та поетичні тексти, порівнювати події, описані у творах, з проблемами сьогодення.

Порівняльно-культурологічна компетенція з показниками:

- *освітньо-культурний* – *обізнаність* із сутністю поняття «культура» як сукупність матеріальних і духовних цінностей в аспекті «чужа ↔ рідна» стосовно певної людини; *уміння* коректно поводити себе з урахуванням культурних цінностей іншої країни, реагувати толерантно й етично-коректно по відношенню до представників культури Китаю в процесі міжкультурної комунікації;

- *національно-культурний* – *обізнаність* із основними національними традиціями, святами, звичаями і культурною спадщиною КНР (*свята*: Канун Нового Року (Чусі), Свято Зимового Сонцестояння, Свято Весни – Чуньцзе (Новий Рік), Свято Ліхтарів, Свято закоханих, День поминання покійних, Свято середини осені, тощо; *традиційна кухня та страви*: смажений рис, качка по-пекінськи, салат Фунчоза, салат з броколі в устричному соусі, баоцзи, вонтони, китайська лапша, тощо; *релігійні переваги*: конфуціанство, буддизм, іслам, християнство (православ'я, католицизм); традиційна китайська релігія даосизм; *національні музикальні інструменти*: дзвоники, цимбали, ерху, гучжен; *уміння* виявляти та правильно трактувати національно-марковані елементи в контексті інтер-культурної комунікації.

Професійно-комунікативна компетенція перекладача з показниками:

- *лінгво-комунікативний* – *знання* мови оригіналу та мови перекладу; здатність розуміти та створювати граматичні, лексичні й ідіоматичні структури, а також макет тексту робочими парами мов; *обізнаність* з лінгвістичними засобами побудови усного та писемного, різножанрового монологічного та діалогічного мовлення; перцептивними формами отримання інформації (аудіювання / читання); *вміння* вільно використовувати китайську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя із врахуванням соціокультурних норм; адекватно інтерпретувати комунікативну інтенцію партнера; аргументовано висловлювати свою думку китайською мовою з урахуванням правил мовленнєвого етикету та національно-культурної поведінки;

- *перекладацько-діяльнісний* - *знання* мовних, літературних, фольклорних особливостей художньої спадщини України та Китаю; характерних рис як своєї культури, так і культури народу-носія китайської мови; основних засобів і прийомів перекладу з урахуванням певного культурного тла; *вміння* здійснювати основні види перекладу всіх жанрово-стильових різновидів текстів із використанням соціокультурних знань про країну мови, що вивчається; використовувати адекватний перекладацький інструментарій задля відтворення змісту вихідного тексту та інформації національно-культурного характеру; добирати адекватний тип поведінки відповідно до певного культурного середовища.

Узагальнені критерії та показники лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови відображено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Критерії і показники лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови

<i>п/п</i>	<i>Критерії</i>	<i>Показники</i>
1	Культурно-просвітницька	філософсько-культурологічний конфуціансько-орієнтований
2	Літературно-художня	фольклорно-ентографічний лірико-прозаїчний
3	Порівняльно-культурологічна	освітньо-культурний національно-культурний
4	Професійно-комунікативна	лінгво-комунікативний перекладацько-діяльнісний

Відповідно до визначених критеріїв було схарактеризовано *рівні* сформованості лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови (*високий, достатній, задовільний, низький*). Опишемо їх.

Високий рівень. Студенти цього рівня *обізнані* зі змістом фундаментальних китайських філософських категорій, основ конфуціанства, ідеї «золотої середини» і концепції добродетності; демонструють уміння виявляти позитивну і негативну семантику фундаментальних китайських філософських категорій; володіють базисними знаннями конфуціанства і вміннями ідентифікувати постулати школи Конфуція в текстах.

Обізнані із тематикою, сюжетами і характеристиками героїв популярних китайських фольклорних текстів, ліричних і прозаїчних творів, розуміють соціокультурну інформацію, вилучену з неадаптованих художніх текстів, правильно декодують імпліцитну інформацію, вміють виокремлювати національно-марковану лексику та фразеологічні одиниці в їх складі, творчо переосмислювати та інтерпретувати прозаїчні та поетичні тексти, порівнювати події, описані у творах, з проблемами сьогодення.

Обізнані із сутністю поняття «культура» людини в аспекті «чужа ↔ рідна»; національними традиціями, святами, культурною спадщиною КНР; демонструють уміння коректно поводити себе з урахуванням культурних цінностей іншої країни, реагувати толерантно й етично-коректно по відношенню до представників культури Китаю в процесі міжкультурної комунікації; виявляти та правильно трактувати національно-марковані елементи в контексті інтер-культурної комунікації.

Обізнані з лінгвістичними засобами мови оригіналу та мови перекладу; граматичними, лексичними й ідіоматичними структурами, лінгвістичними засобами побудови усного та писемного, різножанрового монологічного та діалогічного мовлення; перцептивними формами отримання інформації; основними засобами і прийомами перекладу з урахуванням певного культурного тла; *вміють* вільно використовувати китайську мову під час власної усної та письмової різножанрової комунікації та під час перекладацької діяльності із урахуванням соціокультурних норм; адекватно інтерпретувати комунікативну інтенцію партнера; добирати адекватний тип поведінки відповідно до певного культурного середовища.

Достатній рівень. Студенти цього рівня *обізнані* із *загальним* змістом фундаментальних китайських філософських категорій, основ конфуціанства, ідеї «золотої середини» і концепції добродетності; демонструють уміння виявляти позитивну і негативну семантику фундаментальних китайських філософських категорій, хоча й з деякими *огріхами у розуміння*; володіють базисними знаннями конфуціанства і вміннями ідентифікувати постулати школи Конфуція в текстах.

Обізнані із тематикою, сюжетами і характеристиками героїв популярних китайських фольклорних текстів, ліричних і прозаїчних творів, розуміють соціокультурну інформацію, вилучену з неадаптованих художніх текстів, проте іноді припускають *огріхи* в її тлумаченні; декодують імпліцитну інформацію, але подекуди наявні *відхилення* від адекватності; вміють виокремлювати національно-марковану лексику та фразеологічні одиниці, допускаючи при цьому *1-2 помилки*; вміють інтерпретувати прозаїчні та поетичні тексти, однак припускаються *незначних огріхів*, вміють порівнювати події, описані у творах, з проблемами сьогодення.

Обізнані із сутністю поняття «культура» людини в аспекті «чужа ↔ рідна»; національними традиціями, святами, культурною спадщиною КНР; *загалом демонструють* уміння коректно поводити себе з представниками рідної і чужої культури; вміють адекватно реагувати на репліки співрозмовника в процесі міжкультурної комунікації, однак можуть припуститися *незначних помилок*; виявляти та трактувати національно-марковані елементи в контексті інтер-культурної комунікації з деякими *огріхами* в їх тлумаченні.

Обізнані з лінгвістичними засобами мови оригіналу та мови перекладу; граматичними, лексичними й ідіоматичними структурами, однак роблять *незначні помилки* при транспозиції; лінгвістичними засобами побудови усного та писемного, різножанрового монологічного та діалогічного мовлення, однак *не завжди коректно* обираючи мовні та мовленнєві засоби відповідно жанру; перцептивними формами отримання інформації; основними засобами і прийомами перекладу, однак з *незначними огріхами* стосовно певного культурного тла; вміють вільно використовувати китайську мову під час власної усної та письмової різножанрової комунікації та під час перекладацької діяльності, однак мають *незначні труднощі* із урахуванням соціокультурних норм; припускаються не грубих помилок щодо інтерпретації комунікативної інтенції партнера; вміють добирати загалом адекватний тип поведінки відповідно до певного культурного середовища.

Задовільний рівень. Студенти цього рівня *недостатньо обізнані* із загальним змістом фундаментальних китайських філософських категорій, основ конфуціанства, ідеї «золотої середини» і концепції доброчесності; припускають *неточності* у процесі виявлення позитивної і негативної семантики фундаментальних китайських філософських категорій; володіють *недостатніми знаннями* конфуціанства і вміннями ідентифікувати постулати школи Конфуція в автентичних текстах.

Недостатньо обізнані із тематикою, сюжетами і характеристиками героїв популярних китайських фольклорних текстів, ліричних і прозаїчних творів, плутають головних героїв, *не можуть* виокремити соціокультурну інформацію з неадаптованих художніх текстів; відчують труднощі в інтерпретації імпліцитної інформації; *не завжди коректно* виокремлюють національно-марковану лексику та фразеологічні одиниці; наявні відхилення від адекватності при інтерпретації прозаїчних та поетичних текстів, відчують труднощі при порівнянні подій, описаних у творах, з проблемами сьогодення.

Недостатньо обізнані із сутністю поняття «культура» людини в аспекті «чужа ↔ рідна»; *відчують труднощі* діяти креативно, іноді реагують нетолерантно й етично-некоректно по відношенню до представників культури Китаю в процесі міжкультурної комунікації; володіють недостатньо повними знаннями про провідні національні традиції і звичаї КНР; подекуди *демонструють відсутність* здатності виявляти та адекватно інтерпретувати національно-марковані елементи в контексті інтер-культурної комунікації.

Недостатньо обізнані з лінгвістичними засобами мови оригіналу та мови перекладу; граматичними, лексичними й ідіоматичними структурами; *порушують* граматичні та синтаксичні правила побудови усного та писемного монологічного й діалогічного мовлення, *некоректно* обираючи мовні та мовленнєві засоби відповідно певному жанру; подекуди *припускають помилки* під час перцепції в комунікації; роблять *непоодинокі помилки* у застосуванні засобів і прийомів перекладу, особливо стосовно певного культурного тла; *вміють* проводити усну та письмову комунікації та перекладацьку діяльність, однак із *значними труднощами* стосовно урахування певних жанрів і соціокультурних норм; *некоректно* інтерпретують комунікативну інтенцію партнера; *не розмежовують* адекватний та неадекватний тип поведінки відповідно до певного культурного середовища.

Низький рівень. Студенти, що знаходяться на цьому рівні, *не обізнані* із загальним змістом фундаментальних китайських філософських категорій; *не здатні* виявляти позитивну і / або негативну семантику основних фундаментальних китайських філософських категорій; *практично не володіють* знаннями конфуціанства, *не вміють ідентифікувати* постулати школи Конфуція в автентичних текстах.

Студенти *не обізнані* із популярними народними китайськими фольклорними текстами, *поверхово ознайомлені* із ліричними та прозаїчними китайськомовними творами, плутають головних героїв, відчують значні *труднощі* в інтерпретації змісту сюжетних ліній і дії головних героїв; *не виявляють* імпліцитну компоненту.

Не обізнані із сутністю поняття «культура» людини у форматі «чужа ↔ рідна»; *поверхово ознайомлені* із національними традиціями, святами, культурною спадщиною КНР; часто реагують *нетолерантно* й етично-некоректно по відношенню до представників культури Китаю в процесі міжкультурної комунікації; *демонструють відсутність* здатності виявляти та адекватно інтерпретувати національно-марковані елементи в контексті інтер-культурної комунікації.

Недостатньо обізнані з лінгвістичними засобами мови оригіналу та мови перекладу; граматичними, лексичними й ідіоматичними структурами; *грубо порушують* граматичні та синтаксичні правила побудови усного та писемного монологічного й діалогічного мовлення, *не розмежовують* мовні та мовленнєві засоби відповідно певному жанру; *припускають непоодинокі помилки* під час перцепції в комунікації; *не здатні* правильно оперувати основними засобами та прийомами перекладу; *не вміють* адекватно проводити усну та письмову різножанрову комунікацію, *неадекватно* реагуючи на відповіді та пропозиції співрозмовників; роблять *сміслові помилки* під час перекладацької діяльності, *не враховують* соціокультурні норми спілкування; *некоректно* інтерпретують комунікативну інтенцію партнера; *не розмежовують* адекватний та неадекватний тип поведінки відповідно до певного культурного середовища.

Для того щоб виявити рівні сформованості лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови на початку експерименту, а в подальшому адекватно визначити зміст і структуру експериментальної методики формування лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови, необхідно запровадити низку тестів, які базуватимуться на окреслених критеріях та їх показниках. До кожного критерію за кожним його показником було розроблено діагностувальні завдання для студентів 3-їх курсів факультетів іноземних мов, спеціалізації «035.065

Східні мови та літератури», яких було вільно розподілено на контрольні й експериментальні групи за загальними семестровими оцінками з дисциплін «Практичний курс китайської мови» і «Теорії і практика перекладу» (50% на 50%). Уважаємо ці групи статистично однорідними.

Висновки. На основі аналізу праць вітчизняних науковців щодо формування професійно значущих компетентностей майбутніх перекладачів китайської мови *компетентність* було розтлумачено як якісно-результативну інтегровану характеристику особистості, що ідентифікується наприкінці навчання через накопичені в процесі професійної підготовки знання, уміння і досвід та здатність їх використовувати в практичній діяльності. Базуючись на теоретичні праці, провідним було визнано лінгвокультурологічний підхід у комплексі з іншими підходами до викладання іноземної мови, таких як: культурологічний, лінгвокраїнознавчий, соціокультурний та комунікативно-етнографічний.

У запропонованій роботі було визначено та описано чотири види компетенцій-складових лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови, які виступили критеріями оцінювання рівнів сформованості лінгвокультурної компетентності, а саме: культурно-просвітницька, літературно-художня, порівняльно-культурологічна, професійно-комунікативна.

Для визначення рівнів сформованості лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови було виокремлено такі показники: 1) філософсько-культурологічний, конфуціансько-орієнтований; 2) фольклорно-етнографічний, лірико-прозаїчний; 3) освітньо-культурний, національно-культурний; 4) лінгво-комунікативний, перекладацько-діяльнісний.

У наведеній роботі визначено та обґрунтовано рівні сформованості лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови, як-от: високий, достатній, задовільний, низький.

Незважаючи на те, що вивчення китайської мови є предметом широкої зацікавленості здобувачів вищої освіти, ініційована тема не опрацьована у достатньому об'ємі, щоб отримати логічне та ґрунтовні данні.

Наступним завданням дослідження є необхідність у розробки моделі і методики формування лінгвокультурної компетентності майбутніх перекладачів китайської мови в умовах університетської освіти.

Література

Василіук А., Дей М. Якість вищої освіти: теорія і практика. Навчальний посібник. Київ: Підручник і посібник, 2019. 176 с.

Національна рамка кваліфікацій, 2020. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>

Овчарук О., Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / "К.І.С.", 2004. 112 с.

Попова О. В. Професійно-мовленнєва підготовка майбутніх перекладачів китайської мови в умовах університетської освіти: [монографія]. Одеса: Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського; Одеська міська типографія, КП, 2016. 660 с.

Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

Linguocultural competence of future Chinese translators: the current state of its development

Morhun Oleksandra²

State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky", Odesa, Ukraine

The article focuses on the study related to linguocultural competence of future translators of the Chinese language, its structural elements and factors of its development. The concept "competence" has been analysed and clarified within the framework of training future translators of the Chinese language in high school. It has been found out that linguocultural competence is part of the spectrum made of basic competences that should be formed and developed in order to fully achieve academic success. The pedagogical phenomenon "competence" is interpreted as a quality-resultative integrated characteristic of the individual, which is identified at the end of the study through the knowledge, skills and experience accumulated in the process of profession-oriented training and the ability to use them in practical activities. It has been

---

² Head of the Department of International Relations, Assistant of the Department of Translation, Theoretical and Applied Linguistics at the State institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"

proved that the “criterion” is the key phenomenon of the quality assessment in education system. The author defines the criteria and indicators for assessing the linguocultural competence of students, as well as the levels of this competence proficiency in the Chinese language. The criteria for assessing the linguocultural competence of students is associated with the reflection degree of the object’s properties integrity which ensures its existence; with a criterion for evaluating activity results the content of which is revealed due to certain markers (indicators); with a feature on the basis of which an assessment is made, which is specified in indicators. The structure of the linguocultural competence of future Chinese translators has been determined. The criteria and indicators of the linguocultural competence of future Chinese translators have been presented: cultural-educational competency (with indicators: philosophical-cultural, Confucius-oriented), literary-artistic competency (with indicators: folkloric-ethnographic, lyrical-prosaic), comparative-cultural competency (with indicators: educational-cultural, national-cultural), professional-communicative competency (with indicators: linguistic-communicative, translation- and activity-oriented).

Keywords: criteria, indicators, competence, future translators of the Chinese language, linguocultural competence, cultural-educational competency, literary-artistic competency, comparative-cultural competency, professional-communicative competency.

References

Natsionalna ramka kvalifikatsii. (2020). [National framework of qualifications]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>

Ovcharuk, O. (2004). *Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osviti: svitovy dosvid ta ukrainski perspektyvy* [Competency approach in modern education: world experience and Ukrainian perspectives]. Library of educational policy, “K.I.S.” [in Ukrainian].

Popova, O.V. (2016). *Profesiino-movlenniava pidhotovka maibutnikh perekladachiv kytayskoi movy v umovakh universytetskoi osvity* [Professional speech training of future translators of the Chinese language in the conditions of university education]. Odesa: South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky; Odesa City Typography, KP [in Ukrainian].

Pro vyshchu osvitu [On higher education]. Zakon Ukrainy vid 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> [in Ukrainian].

Vasylyuk, A. & Day, M. (2019). *Yakist vyshchoi osvity: teoriia i praktyka* [Quality of higher education: theory and practice]. Kyiv [in Ukrainian].

Accepted: March 28, 2023

